

գումարների հաշվարկ հնարավոր չի կատարել, քանի որ օբյեկտներում հանրային սննդի կազմակերպման և իրացման համար տեղական տուրքը սահմանվում է ըստ հիմնական և ոչ հիմնական շինությունների, ինչպես նաև ըստ օբյեկտների ընդհանուր մակերեսների, որոնց վերաբերյալ տեղեկատվությունը չհաշվառված օբյեկտների մասով համայնքի 2017-2018թթ. տեղական տուրքերի բազայում բացակայում է:

2.Գյումրու համայնքում 2017-2018թթ. գործունեություն իրականացրած թեթև մարդատար մեքենայով ուղևորափոխադրում իրականացնողների ելակետային տվյալների վերաբերյալ տեղեկատվության համաձայն, տվյալ տարվա ընթացքում յուրաքանչյուր թեթև մարդատար մեքենայով ուղևորափոխադրում իրականացնողի տարեկան միջին ելակետային տվյալների հանրագումարը կազմել է՝ 2017թ.՝ 42 մեքենա և 2018թ.՝ 44 մեքենա: Մինչդեռ համայնքի գովազդի, առևտրի և սպասարկման ոլորտի համակարգման բաժնի կողմից ներկայացված տեղեկատվության համաձայն՝ մարդատար տաքսու (բացառությամբ երթուղային տաքսիների) ծառայություն իրականացնողների քանակը կազմել է՝ 2017թ.՝ 16 մեքենա և 2018թ.՝ 17 մեքենա, տարբերությունը կազմել է՝ 2017թ.՝ 26 մեքենա պակաս և 2018թ.՝ 27 մեքենա պակաս: Հաշվի առնելով այն, որ այս ծառայությունն իրականացնելու համար տեղական տուրքը սահմանվել է տարեկան 10,0 հազ. դրամ, ապա ստացվում է, որ 2017-2018թթ. պակաս է հաշվառվել 53 մեքենա և համայնքի բյուջե չի վճարվել 530.0 հազ. դրամ տեղական տուրքի գումար:

Համայնքում առանց թույլտվության աշխատող տեղական տուրք վճարողների կողմից 2017-2018թթ. համայնքի բյուջե նախատեսվածից պակաս է վճարվել ընդամենը՝ 16,058.1 հազ. դրամ, իսկ մարդատար տաքսու (բացառությամբ երթուղային տաքսիների) ծառայություն իրականացնողների կողմից համայնքի 2017-2018թթ. բյուջե չի վճարվել պակաս հաշվառված 53 մարդատար տաքսի ավտոմեքենայի համար 530.0 հազ. դրամ

Հերևանք

Համայնքապետարանը չի բավարարել «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 19-րդ հոդվածի՝ «Տեղական տուրքը և (կամ) վճարը ճիշտ հաշվարկելու, ժամանակին գանձելու պատասխանատվությունը դրվում է տեղական տուրք և (կամ) վճար հաշվարկող և գանձող պաշտոնատար անձանց վրա:» և 20-րդ հոդվածի՝ «Տեղական տուրքերը և վճարները

հաշվարկելու ու գանձելու կարգի պահպանման նկատմամբ հսկողությունն իրականացնում է համայնքի ղեկավարը կամ նրա լիազորված անձը:» պահանջները և համայնքում առանց թույլտվության աշխատող տեղական տուրք վճարողների կողմից 2017-2018թթ. համայնքի բյուջե նախատեսվածից պակաս է վճարվել ընդամենը՝ 16,058.1 հազ. դրամ, իսկ մարդատար տաքսու (բացառությամբ երթուղային տաքսիների) ծառայություն իրականացնողների կողմից

համայնքի 2017-2018թթ. բյուջե չի վճարվել պակաս հաշվառված 53 մարդատար տաքսի ավտոմեքենայի համար 530.0 հազ. դրամ:

Առաջարկություն

Տեղական տուրքի հաշվարկն իրականացնել և տեղական տուրքը գանձել նախքան այդ գործողությունների իրականացումը կամ ծառայությունների մատուցումը, բավարարելով «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» ՀՀ օրենքի պահանջները:

Համայնքապետարանի դիրքորոշումը

2017-2018 թվականների համար որպես առանց տեղական տուրքի գանձման և առանց թույլտվության գործունեություն ծավալելու մասով հայտնում եմ, որ 16.058.1 հազար ՀՀ դրամ գումար պակաս հավաքագրելը այլ ոչ թե չգանձելը ինչպես նշվել է արձանագրությունում հետևանք է կանխատեսված և փաստացի ցուցանիշների տարբերության: Մասնավորապես՝ ելնելով նախորդ տարիների փորձից և հաշվի առնելով համայնքի զարգացման միտումները կանխատեսվել էր ավելի շատ տուրքի գանձում ենթադրող գործունեություն ծավալողների կամ գործունեության տեսակների քանակ, սակայն փաստացի եղել է ավելի քիչ, իսկ պակաս հավաքագրված գումարի մեծությունը գոյացել է տուրքի գանձում ենթադրող գործունեության տեսակների և դրանց հիման վրա գործունեություն ծավալողների քանակային տարբերություններից: Ինչ վերաբերվում է ժամանակին իրենց պարտավորությունները չկատարած տնտեսվարողներին, ապա այդ մասով կազմվել են համապատասխան արձանագրություններ ՀՀ «Վարչական իրավախախտումների մասին» օրենքի 16916 հոդվածով:

Հանրային սննդի օբյեկտների վերաբերյալ արձանագրած անհամապատասխանությունների մասով պարզաբանում եմ՝

«Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 10-րդ հոդվածի առաջին մասի 12-րդ կետը սահմանում է տեղական տուրք՝ համայնքի վարչական տարածքում, համայնքային կանոններին համապատասխան, հանրային սննդի կազմակերպման և իրացման թույլտվության համար, իսկ «Առևտրի և ծառայությունների մասին» ՀՀ օրենքի 10-րդ հոդվածը հստակ սահմանում է հանրային սննդի ծառայության հիմնական հասկացությունը, այն է՝ սննդի ապահովման ծառայություններ, խոհարարական արտադրանքի պատրաստման, իրացման և (կամ) սպառման կազմակերպում, սպառողների սննդի և հանգստի անցկացման պահանջների բավարարմանն ուղղված վաճառողի միջոցով մատուցվող ծառայությունների համալիր, ինչի համար վերը նշված ծառայություններ մատուցողները պարտավոր են օրենքով սահմանված ժամկետում և կարգով վճարել տեղական տուրքը և ստանալ համապատասխան թույլտվություն:

Կարծում եմ հանրային սննդի օբյեկտների քանակների վերաբերյալ արձանագրած անհամապատասխանությունները ունեն հստակեցման կարիք, քանզի Ձեր հարցմանն ի պատասխան ՀՀ հարկային տեսչության կողմից տրամադրված տեղեկատվությունը հանրային սննդի օբյեկտների ելակետային տվյալների մասով ենթադրում է, որ դրանում ներառվել են նաև օրինակ՝ հացի արտադրամասերը, որոնց գործունեության համար չի նախատեսվում հանրային սննդի կազմակերպման և իրացման թույլտվության ստացում, հետևաբար նաև տեղական տուրքի վճարում:

Տաքսի ծառայություններ մատուցող տնտեսվարողների քանակի վերաբերյալ արձանագրած անհամապատասխանությունների մասով պարզաբանում եմ՝

Գյումրու համայնքապետարանի համապատասխան բաժին դիմած Գյումրի քաղաքում տաքսի ծառայություն մատուցող տնտեսվարողների և պատասխանատու պաշտոնյաների շրջայցերի

արդյունքում ձևավորվել է տաքսի ծառայություն մատուցող տնտեսվարողների շրջանակը, ինչի հիման վրա հաշվարկվել, գանձվել է տեղական տուրք և տրամադրվել է պահանջվող թույլտվությունները: Նշեմ նաև, որ Գյումրի համայնքի տարածքում տաքսի ծառայություն մատուցող տնտեսվարող սուբյեկտների քանակի վերաբերյալ տվյալների տրամադրման Գյումրու համայնքապետարանի հարցմանն ի պատասխան ՀՀ պետական եկամուտների կոմիտեի Գյումրու տարածքային հարկային տեսչությունը 2016 թվականի հունվարի 22-ի թիվ 206 գրությամբ հիշյալ տեղեկությունները որակել է որպես հարկային գաղտնիք հանդիսացող տեղեկատվություն և չի տրամադրել տեղեկատվություն տաքսի ծառայություն մատուցող տնտեսվարողների քանակի և հասցեների վերաբերյալ:

Միաժամանակ տեղեկացնում եմ, որ «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի համաձայն՝ տեղական տուրք վճարողները պարտավոր են սահմանված ժամկետում և կարգով լրիվ վճարել օրենքով սահմանված տեղական տուրքերը, դրանց վճարումը հավաստող փաստաթղթերը կամ դրանց պատճենները ներկայացնել օրենքով սահմանված գործողություններ իրականացնող կամ համայնքի կողմից կամ համայնքի պատվերով ծառայություններ մատուցող անձանց, սահմանված համապատասխան թույլտվությունն ստանալուց հետո՝ նոր տուրք վճարողը կարող է և պարտավոր է իր գործունեությունը կազմակերպել և իրականացնել ՀՀ օրենսդրության պահանջներին համապատասխան:

10. Վարձակալությամբ տրված հողամասերի վերաբերյալ

Անհամապատասխանություն

Հողամասերն օգտագործման տրամադրելու հետ կապված հարաբերությունները կարգավորվում են ՀՀ հողային օրենսգրքով, 2001 թ. ապրիլի 12-ի թիվ- 286 որոշման՝ ՀՀ կառավարության “Պետական և համայնքային սեփականություն հանդիսացող հողամասերի օտարման, կառուցապատման իրավունքի և օգտագործման տրամադրման կարգը հաստատելու մասին” համապատասխան: 2003 թ. դեկտեմբերի 24-ին ընդունված ՀՀ կառավարության թիվ 1746-Ն որոշմամբ սահմանվել են Հայաստանի հանրապետության բնակավայրերի հողերի նոր /գործող/ կադաստրային արժեքները:

2017թ. դրությամբ համայնքային սեփականություն հանդիսացող հողերից վարձակալությամբ են տրվել 92.39 հա հողային տարածքներ և 2731 ավտոտնակների հողատարածքներ: Տարեկան վարձավճարի չափը կազմում է 116,577.1 հազ. դրամ, համայնքի բյուջե է վճարվել 107,811.1 հազ. դրամ: 31.12.2017 դրությամբ վարձավճարների գծով պարտքը կազմում է 51,115.2 հազ. դրամ, տույժը՝ 38,643.7 հազ. դրամ:

2018թ. դրությամբ համայնքային սեփականություն հանդիսացող հողերից վարձակալությամբ են տրվել 114.92 հա հողային տարածքներ և 2528 ավտոտնակների հողատարածքներ: Տարեկան վարձավճարի չափը կազմում է 116,951.6 հազ. դրամ, համայնքի բյուջե է վճարվել 106,595.2 հազ. դրամ, 31.12.2018 դրությամբ վարձավճարների գծով պարտքը կազմում է 61,341.5 հազ. դրամ, տույժը՝ 46,523.8 հազ. դրամ:

Համայնքի ավագանու 2010թ. դեկտեմբերի 16-ի «Գյումրի քաղաքում անօրինական տեղադրված ավտոտնակների համար հողի վարձավճարի չափ սահմանելու մասին»

ավագանու N 236 որոշման համաձայն՝ վարձավճարի չափը սահմանվել է 12.0 հազ. դրամ: Սակայն նշենք, որ 2017-2018թթ. դրությամբ 88 ավտոտնակների հողատարածքներ վարձակալության են տրվել 16,8.-24.0 հազ. դրամով:

Հերևանք

Հողօգտագործողների կողմից խախտվել են պայմանագրային պարտավորությունները, որի դիմաց 31.12.2017թ. դրությամբ հաշվարկվել և արձանագրվել է 89,759.0 հազ. դրամի պարտք՝ ներառյալ տույժերը:

31.12.2018թ. դրությամբ հաշվարկվել և արձանագրվել է 107,865.3 հազ. դրամի պարտք՝ ներառյալ տույժերը:

Գյումրու համայնքի սեփականություն հանդիսացող հողերի վարձակալության գործընթացի ուսումնասիրությունից պարզվել է՝ մրցույթներին հաղթող են ճանաչվել լավագույն պայմաններ առաջարկող մասնակիցները, սակայն, պետք է նշել, որ մրցույթներին հայտ ներկայացրած մնացած մասնակիցների կողմից առաջարկված պայմանները նշված չեն:

Առաջարկ

Ձեռնարկել միջոցառումներ պայմանագրով նախատեսված ժամկետներում հողերի վարձակալության վճարների գանձման համար:

Պահպանել համայնքի ավագանու 2010թ. դեկտեմբերի 16-ի «Գյումրի քաղաքում անօրինական տեղադրված ավտոտնակների համար հողի վարձավճարի չափ սահմանելու մասին» ավագանու N 236 որոշմամբ սահմանված վարձավճարի չափը:

Համայնքապետարանի դիրքորոշումը

Հայտնում են, որ արձանագրությունում նշված 2017թ. և 2018թ. Բյուջեների հողի և գույքի վարձակալության գծով սեփական եկամուտները պլանավորելիս ուսումնասիրվել են նախորդ տարիների փաստացի ցուցանիշները, նպատակ ունենալով բյուջեի տվյալ եկամտային հոգվածների պլանավորումը կատարել հնարավորինս իրատեսական: Գույքի և հողի վարձակալությունների գծով ապառքների պարզաբանման, ճշգրտման և գանձման գործընթացը կրում է ամենօրյա բնույթ և իր մեջ ներառում է, նախագզուցումների և ծանուցումների ուղղարկում, վարչական վարույթներ, դատական հայցեր, բռնագանձման պահանջներ: 2017-18թվականներին ուղարկվել է գույքի և հողի վարձակալության գծով թվով 154 նախագզուցում, որի արդյունքում վճարվել է 1854.0 հազ. դրամ: Իրավաբանական բաժին է ուղարկվել 34 գործ 68275.7 հազ. դրամ ընդհանուր գումարով, որից ուղարկվել է ԴԱՀԿ թվով 4 գործ՝ 15181.8 հազ. դրամ ընդհանուր գումարով, ներկայացվել է թվով 4 սնանկության պահանջ 452.8 հազ. դրամ ընդհանուր գումարով, թվով 11 գործից գանձվել է 7759.4 հազ. դրամ:

11. Գույքի վարձակալություն

Անհամապատասխանություն

Համայնքապետարանի կողմից 2017թ. ընթացքում վարձակալության է տրվել 61 միավոր 8745.5 քմ ընդհանուր մակերեսով գույք՝ հասարակական կառույց, բնակելի տուն, գետնանցումներ, հեռուստաաշտարակ, կաթսայատան ծխնելույզ, շենքեր, բնակարաններ, հենասյուներ և այլն: 2018թ. ընթացքում վարձակալության է տրվել 63 միավոր 9046.5 քմ ընդհանուր մակերեսով նմանատիպ գույք:

Հաշվեքննության արդյունքում պարզվեց, որ առկա է գույքի վարձակալության տրամադրման փաստացի և շուկայական գների տարբերություն:

Հեփևանք

Գույքի վարձակալության ապառքը 31.12.17թ. դրությամբ կազմել է 4,848.0 հազ. դրամ, տույժ՝ 1,415.4 հազ. դրամ:

31.12.2018թ. դրությամբ գույքի վարձակալության ապառքը կազմել է 2,890.9 հազ. դրամ, տույժ՝ 2,715.8 հազ. դրամ:

Առաջարկ

Ձեռնարկել միջոցառումներ պայմանագրով նախատեսված ժամկետներում գույքերի վարձակալության վճարների գանձմանը:

Համայնքապետարանի դիրքորոշումը

Հայտնում եմ, որ արձանագրությունում նշված 2017թ. և 2018թ. Բյուջեների գույքի վարձակալության գծով սեփական եկամուտները պլանավորելիս ուսումնասիրվել են նախորդ տարիների փաստացի ցուցանիշները, նպատակ ունենալով բյուջեի տվյալ եկամտային հոդվածների պլանավորումը կատարել հնարավորինս իրատեսական: Գույքի վարձակալությունների գծով ապառքների պարզաբանման, ճշգրտման և գանձման գործընթացը կրում է ամենօրյա բնույթ և իր մեջ ներառում է, նախագգուշացումների և ծանուցումների ուղղարկում, վարչական վարույթներ, դատական հայցեր, բռնագանձման պահանջներ: 2017-18թվականներին ուղարկվել է գույքի վարձակալության գծով թվով 4 նախագգուշացում, 1 գործից գանձվել է 1748.3 հազ. դրամ:

12. Աճուրդային կարգով իրականացված հողերի օտարումների վերաբերյալ

Անհամապատասխանություն

Հողերի աճուրդային վաճառքի ժամանակ Գյումրու համայնքապետարանը հիմք է ընդունել «Քաղաքացիական օրենսգիրք»-ը, ՀՀ «Հողային օրենսգիրք»-ը, «Գյումրու համայնքում տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքը, «Հրապարակային սակարկությունների մասին» ՀՀ օրենքը, «Վարչական իրավախախտումների մասին» ՀՀ օրենքը, ՀՀ կառավարության 2001 թ. դեկտեմբերի 24-ի թիվ 286 որոշումը, առաջնորդվել է ՀՀ կառավարության, Գյումրուի ավագանու և համայնքապետարանի որոշումներով:

Համայնքապետարանի կողմից 31.12.2017թ. դրությամբ կատարվել է 12,640.29 քմ մակերեսով աճուրդային եղանակով 18 հողի օտարում՝ 25,929.2 հազ. դրամի:

31.12.2018թ. դրությամբ կատարվել է 53,697.19 քմ մակերեսով հողի 48 աճուրդային եղանակով օտարում՝ 85,669,1 հազ. դրամի:

Հետևանք

Համայնքապետարանի համայնքային սեփականություն հանդիսացող հողամասերի աճուրդներում հաղթող ճանաչված մասնակիցների մեծամասնության կողմից գրեթե չեն կատարվել պայմանագրերով նախատեսված պարտավորությունները: Այդ պարտականություններն են՝

- Գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման օրվանից մեկ ամսվա ընթացքում ձեռք բերել ճարտարապետահատակագծային առաջադրանք:
- Ճարտարապետահատակագծային առաջադրանքի տրամադրման օրվանից չորսամսյա ժամկետում ներկայացնել նախագծային փաստաթղթերը համաձայնեցման համար:
- Նախագծային փաստաթղթերը համաձայնեցման օրվանից մեկ ամսվա ընթացքում ներկայացնել ՀՀ կառավարության 2002թ.փետրվարի 2-ի թիվ 91 որոշմամբ սահմանված փաստաթղթերի փաթեթը շինարարության թույլտվություն ձեռք բերելու նպատակով:
- Շինարարության թույլտվության տրամադրման ամսաթվից ոչ ուշ քան հինգ ամսում սկսել շինարարական աշխատանքների իրականացումը:
- Շինարարական աշխատանքները իրականացնել և ավարտել «ՀՀ քաղաքաշինության մասին» օրենքի 6-րդ հոդվածի Ժ կետի և 23-րդ հոդվածի պահանջներին համաձայն:
- ՀՀ կառավարության 2003թ. մայիսի 8-ի թիվ 626 որոշման սահմանված կարգով ավարտել շինարարության ավարտի փաստագրումը:
- Շինարարության ավարտի փաստագրման օրվանից մեկ ամսվա ընթացքում կատարել շինարարությամբ ստեղծված գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցում՝ ներկայացնելով համապատասխան փաստաթղթի կրկնօրինակը:
- Հողմասն ըստ գործառնական նշանակության չօգտագործելու, սահմանված ժամկետներում շինարարական աշխատանքները չիրականացնելու կամ շինարարության ընթացքում չհամաձայնեցված նախագծային շեղումներ թույլ տալու դեպքում կիրառվում են օրենքով նախատեսված ներգործության միջոցներ, այդ թվում հողամասի նկատմամբ իրավունքների հարկադիր կարգով դադարում դատական կարգով համաձայն ՀՀ քաղաքացիական և հողային օրենսգրքերի:
- Վաճառողի պահանջով ներկայացնել շինարարական-մոնտաժային աշխատանքների իրականացման ժամանակացույցը:

- Իրացման, հողամասի ազատման պարագաների առկայության դեպքում կողմերի միջև կնքվում է առանձին համաձայնագիր: Ժամանակավոր կառույցների ապամոնտաժման, տեղափոխման ծախսերը կրում է գնորդը, եթե այլ բան նախատեսված չէ համաձայնագրով:

Վերոնշյալ պարտավորությունները չեն կատարվել համայնքի սեփականություն հանդիսացող մի շարք հողմասերի աճուրդներում հաղթող ճանաչված մասնակիցների կողմից: Մասնավորապես, Հաղթանակի պողոտա 33/2 հասցեի 60,2 քմ մակերեսով հողամասի, Ֆորալբերգի փողոց 8 հասցեի 8000,0 քմ մակերեսով հողամասի, Վիեննայի փողոց 13/1 հասցեի 420,31 քմ մակերեսով հողամասի, Պարույր Սևակի փողոց 23/2 հասցեի 5000,0 քմ մակերեսով հողամասի, Բուլվարային փողոցի 1-ին փակուղի 29/1 հասցեի 1687,0 քմ մակերեսով հողամասի, Պարույր Սևակի փողոցի 22 հասցեի 10000,0 քմ մակերեսով հողամասի, Կոշտոյան փողոց 5/12 հասցեի 264,0 քմ մակերեսով հողամասի, Ալ. Մանուկյան փողոց 2/23 հասցեի 184,08 քմ մակերեսով հողամասի, Վազգեն Սարգսյանի փողոց 48/3 հասցեի 661,7 քմ մակերեսով հողամասի, Ղուկասյան փողոց 2/8 հասցեի 360,52 քմ մակերեսով հողամասի, Պարույր Սևակի փողոց 23/4 հասցեի 15000,0 քմ մակերեսով հողամասի, Մուսալյան փողոց 169/4 հասցեի 152,1 քմ մակերեսով հողամասի, Վազգեն Սարգսյանի փողոց 19/10 հասցեի 138,4 քմ մակերեսով հողամասի աճուրդների դեպքում:

Առաջարկ

Ձեռնարկել միջոցառումներ համայնքապետարանի համայնքային սեփականություն հանդիսացող հողամասերի աճուրդներում հաղթող ճանաչված մասնակիցների կողմից պայմանագրերով նախատեսված պարտականությունների կատարմանը:

Համայնքապետարանի դիրքորոշումը

Հայտնում եմ, որ հողամասերի օտարումներից հետո սեփականատերերի կողմից պայմանագրով սահմանված կետերը չկատարելու դեպքերում սեփականատերերը իրավիրվել են համայնքապետարան և քննարկվել են սահմանված ժամկետների հարցերը, բանավոր զգուշացվել են, որ սեղմ ժամկետներում դիմեն համայնքապետարան պայմանագրով սահմանված կետերի կատարման համար, սահմանված ժամկետներում չներկայանալու դեպքում գրավոր ծանուցվում են:

13. Այլ հիմնական միջոցների իրացումից մուրքեր

Անհամապատասխանություն

2017թ. դրությամբ համայնքային սեփականություն հանդիսացող հիմնական միջոցներից աճուրդային կարգով վաճառվել է 1 շինություն 31,36 քմ մակերեսով, 2333,0 քմ հողատարածքով, գումարը՝ 2,625.0 հազ. դրամ: